

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi római kath. irodalmi társulat heti közlönye

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjait a lapot tagdíjajukért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt

Ugy a lap szellemi részét illető cikkeik, mint az előfizetési pénzek a „Közművelődés” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendők.

Országos kath. tanügyi lap. *)

Két éve, hogy felvetettük az eszmét; sorakozzanak katolikus tanítóegyesületeink országsszerte egyik vagy másik tanügyi folyóirathoz, vagy pedig létesítsenek egy országos katolikus tanügyi közlönyt, mely valamennyi katolikus tanítóegyesület hivatalos közlönyeként szolgáljon, s mindannyinak működéséről tájékozza a katolikus tanterfiakat.

A bajavidéki kath. tanítóegyesület magáévá tette az eszmét, s figyelmébe ajánlotta ezt az ország többi kath. tanítói egyesületeknek is. Később a II. orsz. tanítói gyűlésen megjelent kath. küldöttek foglalkoztak e kérdéssel, s míg az eszmét, — mint illyent, szintén magukévá tették, a kivitel módjaitainak megállapítását az egyesületekre bízták. Azóta aztan egy ideig pihent e kérdés, — de az események újból megindították e tárgy körül a mozgalmat. — Mióta az iskolaszéki tagokat is el akarják árasztani a közös szellemű vagy vallásos irányzat nélküli hivatalos lappal, azóta most már mások is felkarolták az eszmét, s első sorban a Népinevelő s aztán a Religio, Magyar Allam és Közművelődés foglalkoztak e kérdéssel s annak érlelésével.

S miért lenne szükség egy ily országos kath. tanügyi lapra?!

Laptársainktól kép azzal indokolják ennek szükségességét, hogy a felekezetenélküli s így vallásellenes szellemű tanügyi közlönyök hatása ellensúlyoztassék. Helyesen tejtgették ennek fontosságát — miben annál szivesebben egyetértünk — mert hisz már XIII. Leo pápa felhív bennünket „Etsi Nos” kezdetű encyclicájában, — a jóiratok közzétételére

*) A „Népiszkolai Tanügy” legutóbbi számából vesszük át ezen jeles cikket, a melyből szintén világos lesz előttünk, hogy mennyire általános-sá, közössé vált már az óhaj, mely egy országos katolikus tanügyi lap megteremtésében összpontosul s melynek lapunk ez idei 14-ik számában mi is szerény kifejezést adni siettünk.

mondván: A rossz iratok ellenében jókat kell állítani, hogy azok eszköz, mely annyi sokat működik közre a romlásra, az emberek javára és üdvére is szolgáljon, és az orvosság onnan vétessék, honnan a méreg származott. Ha tehát az egyházellenes közlönyök országsszerte terjesztik a felekezetenélküli és így vallásnélküli szellemet, (mert felekezetenélküli vallás nem létezik, az egy non sens és absurd fogalom, mely csak a gondolkodni nem tudó rövidlátók közt hódít,) országosan kell sorakoznunk a valláserköcsi nevelés elveinek hangoztatása mellé, és amazok rombolását annál időszerűbb egy országos kath. tanügyi lap által ellensúlyozni, mert a közös iskolai manióból mindenfelé kezdenek már kijózanodni.

Emellett azonban már indokaink is vannak az ily országos tanügyi lap létesítése mellett. U. is:

1. Az ily orsz. közlöny többet is adhatna, mint a kevesebb pártfogásnak örvendő provincialis lap s ennek daczára sokkal kedvezőbb és olcsóbb áron volna megrendelhető, — mert nagy elterjedésénél fogva az egyes megrendelőkkel szemben mégis kedvezőbb feltételeket szabhatna. Vegyünk csak 2000 előfizetőt, 2 frtjával 14000 frt folyna be, mi a kiadásokat bőven fedezi, habár többet is adna, mint azt jelenlegi közlönyeink tehetik, pedig a 14 ezer kath. tanítóság és majd 10 ezer katolikus papság között az ily országos tanügyi közlöny 6–7000 előfizetőre számíthatna.

2) Az ily országos tanügyi lap egyesíthetné a legjelesebb irodalmi erőket, miáltal a lap belértéke lényegesen fokoztatnék. Állandó rovata lehetne abban a neveléstannak, a módszertannak, a tanügyi közigazgatásnak stb., — azon körülménynél fogva, hogy az irodalmi belbecsrel bíró cikkek és tanulmányok rendszeresen díjaztatnának, hány szuaynyadó erőt keltene az ily országos lap munkásságra s mily befolyással lenne az egyes neveléstani és mód-

szertani elveknek vallásos szellemben való fejlesztésére ?!

3) A kath. tanítóegyesületek között sajnosan nélkülözzük máig az összeköttetést, s amit egyik-másik tesz, indítványoz és határoz, arról a többiek tudomással sem bírnak, tehát ehhez sem hozzá nem szólnak, sem azzal karöltve nem haladnak! Az ily országos lap azonban pontosan jelezné minden egy-let legközelebbi ülését és annak tárgysorozatát — később ismét adná és ismertetné azok határozatait. Hogy ez előnyös lenne ugy a kath. tanítóegyesületek fejlődésére és vállvetett működésére, mint általában a kath. tanügyre, — ezt alig fogja valaki tagadhatni.

4) Az így szerkesztett kath. szellemű országos tanügyi közlöny mily előnyökkel és horderővel bírna az összes kath. tanfériaakra, alig kell bővebben fejtegetni. Ebből minden tanügyi mozzanatról gyorsan, hitelesen értesülnének, mert minden egyházmegyében volna hivatalos levelezője, ki havonkint tudatná az ott történeteket, s minden kath. tanítóegyletben volna hivatalos képviselője, ki onnan mindig gyorsan és pontosan beküldené az értesítéseket. Az egyes rovatok vezetésére elismert szaktekintélyek lennének megnyerve, mit a kisebb közlönyök szintén nem tehetnek, nem rendelkezvén sem oly tekintélyvel — sem pedig annyi anyagi erővel. — Sőt a felekezetnélküli közlönyök tüzetes kritikai ismertetésének is állandó rovata lehetne ebben, — minnek szintén meg volna a maga jelentősége és jó hatása az eszmék tisztázására. Mily lényeges hatása lehetne mindezeknek a kath. tanfériaak képzésére s általában a kath. tanügyi fejlesztésére — alig fogja valaki kétségbe vonni.

5. Megkönnyitné és tisztázná ez a kisebb szaklapok helyzetét és teendőit! — Amint az országos napilapok mellett megvan a provinciális lapoknak különleges jogosultsága és szerepe: éppen ugy nagyon is kívánatos volna, hogy az orsz. lap mellett vidékenkint szintén legyenek oly szakközlönyök, melyek specialiter az illető vidék érdekeit szolgálják. Az országos tanügyi kérdéseket taglalná az orsz. közlöny — ezek inkább a vidék érdekeivel foglalkozhatnának s a mellett közölhetnének mulattató pedagógiai elbeszéléseket, taglalhatnák a tanügyi közigazgatási kérdéseket stb. — Ha azután ritkábban pl. havi füzetekben jelennének meg, — kiadási költségeik is apadnának, ügyes szerkesztés mellett olvasóközönségük is szaporodnék, a mennyiben az orsz. közlöny által szélesebb körben ismertetve és támogatva lennének.

Midőn ezekben röviden jeleztem azon okokat, melyek az országos tanügyi közlöny létesítését szükségessé tennék, hátra volna még azon kérdést szelölőzni: miképen lehetne ily országos tanügyi lapot létesíteni és fentartani! — Erre nézve:

1. Mindenek előtt egyetértésre, összetartásra, kölcsönös bizalomra és jóindulatra volna szükség.

Régi közmondás: concordia res parvae crescunt — discordia maximae dilabuntur! Egyet kellene tehát ebben érteniök kath. napilapjaiknak és szakközlönyjeinknek — s ha mindezek unisono felkarolnák és sürgetnék az eszme kivitelét, a siker felett alig kételkedhetnénk.

2. Szükséges volna, hogy erre a kath. tanhatóságok közreműködjenek, részint az által — hogy minden katolikus tanítói állásra a pályázat itt hirdettessék ki, mi már magában is biztosítaná ennek fennállását — részint az által, hogy elrendelné minden tanintézetnél ennek meghozatását s hol a viszonyok éppen ugy kívánnák, megengedné amint ezt legutóbb a rosznyói püspök ő maga tette, ennek az iskola vagy templomi pénztár terhére való megrendelését.

3. A kath. tanítóegyesületeknek szintén legalább 2-3 példában kellene azt jaratniök — s emellett intézkedniök, hogy az egyesület részéről mindig gyorsan és hitelesen közöltesse nek itt a fontosabb mozzanatok és határozatok. Emellett erkölcsileg is támogathatnák — ha tagjaik közt ismertetnék és terjesztenék. Végül

4. A kath. tanfériaakon fordulna meg, — hogy szellemi erőiket e lap körül egyesítsék, s ez által ország világ előtt megmutassák — miszerint a tanügyi kérdésekben mivel sem állanak azok mögött, kik minden szakismeretet monopolizálni akarnának. Hála az égnek van nekünk igen sok oly kimagasló katolikus tanügyi kapacitásunk, kikkel amazok alig mérkőzhetnének — csak arra volna mindössze szükség, hogy az eszme valóításánál tömörüljenek. Azonban e felett alig lehetünk kétségben, mert mindannyiról fel kell tennünk, hogy nagyon is megszívelték XIII. Leo pápa 1882. évi feb. 15. kiadott encyclicájának eme sorait: „Értsék meg mindazok, kik a kat. nevet szeretik, itt az ideje, hogy a tespedésnek és gondatlanságnak nem szabad magukat átengedniök.

„Onnan vétecsék tehát az orvosság, honnan a méreg származott,“ azon uton terjesszük és védjük a vallásos nevelést s annak elveit, melyen az folyton ostromoltatik és kisebbitetik, foglalkozzanak azért a kath. lapok és tanfériaak minél behatóbban a kérdéssel és a megoldás részleteivel, hogy az igen minél rövidebb idő alatt testté válják s a vallásos szellemű országos tanügyi közlönyt minél előbb mint való-ságot üdvözölhessük.

Szinyó Pál.

T A R C S A.

Anyai kincs.

„Anyám, anyám! mond csak nekem: Miért könyez az ég szeme,

Ha rá a nap játszi fénye
Szívárványból ívet szöve?
Miért hajlik a földre le
Az, mint a béke angyala?
Oh, csak ne mond, hogy játszi fény,
Hogy, mint minden, csaló vala!

„Fiam, mikor az ég mosolyg
S a más szemén könnyet bocsát,
Örvend ő a jó gyermekek,
Siratja a gonosz sorsát.
S az átkajló szép ívezet
A békülésre nyújt kezet,
A ki azt nem fogadja el,
Azt siratja sok könnyével!”

„Az ég látod miként szeret!
Vannak mégis rossz emberek,
Azért dörög, s szép ív helyett
Bocsát cikázó mennykővet
S ha mult a vészes fergeteg,
Az ég megint mosolyg nevet.
Szívárványa elhagyta már,
Ő hűtlenebb, mint a madár.“

„Minden csaló az ég alatt;
Csak egy mégis: a szeretet.
Tanuld meg azt: boldog lehet
A ki szülőt, s mindent vesztett;
Hisz oly édes a szenvedés,
Ha hűtelen az öntudat,
A ki szeret, a szenvedést
Félelji az öröm miatt!”

„Jó gyermekem ígérd meg azt:
Hogy Istent mindig szereted,
Hisz, hogy is ne szeretnéd Azt,
Ki téged oly nagyon szeret!
Mindig gondold csak Ő reá,
Hisz Ő mondá: Bízod fiam!
Szeresd Istent, s büd sol' se lesz,
Fájdalmad bár mégannyi van!”

Igen oktattott egykor anyám,
S én szótlanul meghallgatám;
Most védpajzsom a bu ellen:
Istent imádom, s szeretem!

N. p.

Jere, jere...

Jere, jere édes álom,
Ringass engem nyoszolyámon,
Simulj hozzám csendesen.

Jere, jere, ugy ohajtlak,
A sok fájó gondolatnak
Légy bölcsője keblemen!

Itt egy gögös tettetése
Százszor is már vérig sérte
S elfeledni nem tudom.
Még ha hinné az a kába,
Hogy belátok kártyájába,
Nem is esnék oly zokon.

Ott egy gyermeköz még azt mondja:
Te, előttem hullj a proba,
Mert rangom van már nékem;
Pedig nátt a vak szerencse
Még annyira sem emelte,
Hogy től kelljen rá néznem.

Jere, jere édes álom,
Ringass engem nyoszolyámon,
Simulj hozzám csendesen,
Hadd álmodjam boldog napról,
Uj erőt nyer lelkem abból
S könnyebb lesz felejtennem!

Vesszősárok.

A két sógor.

— Humoreszk —

Irtá Kovács Gyárfás.

Szó a mi szó, de meg kell vallanunk, hogy Terge János zömörvári tiszteletbeli tanácsos nem tudott idegenkedni a hegy zamatos, sőt karcos nedvétől sem. Előszeregete akkora volt iránta, hogy ha a vizet ép ellenkező oldalról oly nagy mértékben dehonostálja, még víziszonyt kap. S csakugyan beszél, hogy ez a betegség egy szűk természetkor már-már környékezni kezdte vala s csak a bekövetkezet kövér esztendőök okozák abból való kigyógyulását. S azóta eme nevezetes elem előtte csak néhai. Ezt nem is bánják a zömörvári vendéglősök, mert ő az axis fizethetésének igen nobilis pátronusa. Ezeken kívül Terge uram, mint mondani szokás — nagy „móka.“ Hol ő megfordul, mindenütt tderült hangulatot éleszt; már orra is csupa tűz és merő mosolygás, mi egy színpadi komikusnak elengedhetlen kvalifikációja. S hogy színész nem lett, ennek csak az az oka, mert ő a színeséletnek inkább csak a végét szereti — midőn t. i. Thalia papjaival valamely vidéki Mecczenász bőkezűsége folytán Venus és Bachus ingerkedni kezdenek. Tanulni nem igen érzett magában pászszíót. De azért, hogy iskolázott ne lett volna, senki sem tagadhatja, mert hét éves korától harmincz éves koráig végig látogatta a mennyi Zömörvárott kis és nagy iskola van, később pedig Budapesten hallgatott jogot és pedig édes apja örömeire s anyja gyönyörűségére nyolcz egész esztendeig, mialatt Bukovay Abszenziussal a legin-

timebb barátságra lépett. Az ő idejében kezdték a számokkal való klaszszifikálást. Ötödik osztályos korában első időszaki bizonyítványában egyebeket elhagyva volt három 4-ese, két 5-öse és három 6-osa. Büszkén hivalkodott apja előtt, hogy ő minden tárgyból vagy 4-ik, vagy 5-ik, vagy 6-ik. No így aztán nem csodálkozhatunk, hogy a zömör váriak, mint alapos képzettségű fiatal „tisztelőbeli tanácsossággal“ tisztelték meg. De ez is elég neki, mert mint mondani szokta, terhes minden hivatal.

Tanulmányait azzal tetézte, hogy mikor Budapestről hazajött, feleséget is hozott magával. Azonban tanulmányait jelenleg is folytatja, csak hogy most privatim. Felesége ad ugyanis neki leczkéket a felsőbb ékészüléshöz és a nyelvek mikénti kezeléséről a családi életben. Ezekből némelykor oly nagy adagokban kijut, hogy elméje fel nem foghatván s meg nem emészthetvén: lankadt szellemének kipihentetése végett el-elrándul hazulról s egész buzgó odaadással engedelmeskedik a lelkesítő szavaknak: „Halt, megállj! Itt a jó bor, itt igyál!“ — melyek Zömörvár egyik leglátogatottabb vendéglőjének czipferblattján sokak által oly mohó kíváncsisággal olvastatnak.

Nevezett vendéglőbe szokott Terge ur elrándulni hetenként ha nem többször hétszer, s itt elmélkedik feleségének a nyelv használatáról cicerói ügyességgel előadott tanítmányai felett. Ezen elmélkedéseiben neki igen hűséges ügytársa az ő kebelbarátja s egyszersmind sógora Löttyögi Ferencz dömögi ügyvéd, ki az ő felesége huzát C-cit tartja nőül.

Ha a két férj mint jó barátok és sógorok rokonszenveznek egymásiránt: a két feleségről ugyanezt annál inkább elmondhatjuk, mert ők nemesak jó barátok sőt testvérek is egymással. Iskolázottságukat is egy iskolában — ez árnyék világból rég kiköltözött anyjoktól nyerték, kiről azon általános hiedelem uralkodott életben, hogy „az ő pájácit sem fontok.“

Löttyögi uram a vidéknek kedvenz ügyvédje volt, de minden ügyes ügyvédsége daczára feleségével szemben mindig ügyvesztett lett, mert családi életében egész az együgyűségig folytonosan papuskormány alatt állott. Némelykor azonban győzött benne a férfi uraima, de csak annyiban, hogy neje omnipotenciáinak erejétől prémáltatva be berándult a szomszéd Zömörvárra, hol kedves Terge sógorával fent czimzett vendéglőben rendszeren együtt szoktak busulni — bizonyos ideig, míg t. i. arczukon hajnalt s lelkükben pedig vig kedélyt derít fel a bor ereje. Ekkor amugy sziporkáztak belőlük a legényes vicczek, ivodai szépszentesek, melyeknek mindig az volt slagvortja: „az asszony csak addig jó, míg nem feleség.“

Egymás buját-baját nem beszélgették, mert ezeket feleségeikben közös osztályrészlül bírták. Érzületeik, gondolkozásmódjuk, beszédeik s cselekedeteik is egész atyafiságos viszonyban voltak.

S mindezek daczára Terge tanácsos ur Löttyögi sógorával szemben az oláhos czinemintyének bizonyos nemét hordozta begyében. Ennek mondom el historiáját.

Ezelőtt öt évvel — borozás közben — így szólott Löttyögi Terge sógorához:

Biz' még sem mívelt emberhez illő csufondárosság, mit tveled Dömsögi mérnök üz. Bár barátok ne volnátok! Miféle csufondárosságot? Dömsödi barátom?! — Kiált fel bámulva Terge.

Igen, Dömsödi barátod! — felel egész ángolos flegmatizmussal Löttyögi. Én — folytatja — nem mondom el. Majl ha feléje meneadesz haza: tapasztalni fogod.

Én ily dolgot soha fel nem tételtem volna Dömsödiről — szól ismét felháborodva Terge.

Haj! a jó barátság manapság csak lárva, mely soha sem mutatja a valót — viszonzá Löttyögi.

Tudod mi? — vág közbe Terge — iskolai tudományomból fenmaradt egy régi axioma: jónak tartsd az embert, míg ellenkezőjéről meg nem győződsz. Nekem — noha inkább szeretnék csalódnai — mit Dömsödiről állítai, tapasztalnom kell. De hát mit is mond az irás ott künt? „Halt megállj! Itt a jó bor, itt igyál!“ felel komolyan Löttyögi.

Tehát igyál! hevül a tanácsos, hisz a világ örökre ugy sem áll. Ezt a költő sen ingyen mondta.

És a két sógor — Terge, meg Löttyögi — ittak, de nagyot, úgy hogy forgott alattok; körülök minden.

Mint szokták rólok mondani: tyukokkal ültek le s kakasokkal keltek fel az asztal mellől s távoztak haza felé, azaz Löttyögit vitte szekere Tergét pedig ösztöne, mert az ést borral cserélték vala ki.

Azonban legyen bármily berugott is az ember, egyet még sem felejt, a boszuállítás, a megsértett önértet legkivált akkor szokott nyilatkozni s magának elégtételt keresni. E történet Terge tanácsos urral is. Rosz szelleme hazafelé azon uton vezette, merre Dömsödi lakott. Eszébe jutott ekkor sógora említett figyelemzetése. Ezért Terge uram amint Dömsödi házafelé ért figyelő állásba vetette magát. Köpenyébe burkolóztan, kalapját mélyen szemére vágva a ház egyik szegleténél nyugtalanul várta, ha csakugyan vesze-e észre valamit Dömsödi csufondárosságáról. Hallgat, hallgat, de hiába hallgat. Nincs semmi besz, nincs semmi zaj. Végre megunja a dolgot s sebes léptekkel odább indul. De ekkor hirtelen éles fütty sivitá át a fejledező hajnal csendességét, melyekre amugy olvasatlanul zugtak a „részeg!“ „részeg!“ — kiáltások.

A tanácsos ur ezekre megáll. Felforr benne a harag; arca mint volt, jobban kigyul s szemei szikráznak a dühtől. Ugy néz ki, mint egy háborgó orkán. De mégsem szól. A hirtelen harag némává tette, a mint szokott történni, ha valamely indulatroham ér bennünket; s különben is bármily „állapotban“ is szokott lenni a tanácsos ur: az önuralomnak bizonyos nemét mindig gyakorolta. Ezért „izgága“ soha sem volt. Azonban bírja bár az ember a birkák türelmét, rendelkezék a szamarak összes flegmájával: mégis vannak perczek, midőn heves sanguinizmusba megy át a leglagymtagabb flegmatizmus is, mint a tenger, mely bármily csendes is, de néha felzudul és dühög. És e lelki jeleség legkivált akkor áll be, mikor — mint mondani szokás — „az ember tyukszemére lépnek.“

E szomorú perczek következtek be tanácsos urra is anno 18...ben, mikor a kakas már háromszor szólott volna. Alig vonultak el a harag, düh s a felbőszültség első rohamai feje felett; jött ismét egy újabb lelki zivatar, mely ily ékes szavakban ada kifejezést tanácsos ur haragtól tájékozott ajkairól:

„Fütyöld arádat és nemzetségedet!”

Azonban e kegyes figyelmeztetés mit sem ért, mert erre két oly erős „részeg” — felkiáltás harsant szét, hogy visszhangzott bele az egész város. Már pedig e ezimeket senki — de különösen a „berugott” ember nem szokta hinni magáról s azért rendszeren a leghevesebb protestációban tör ki ellene. Így tett a tanácsos ur is, mégis alig halli ez utóbbi nem egészen tisztességes titulusokat: ismét oly hatalmas két fütyü rezgeté meg füle debját, hogy a reggeli édes álmaikat szendergő szomzéd kutyák is boldog pihenésükből felfütyöltetve hatalmas ugatásokban fejezik ki elégedetlenségüket felettük.

„Ez mégis nagy impertinencia” — förmed fel nagy keseredetten tanácsos ur, és egész szuronysegezve rohant a kapu felé, hogy mint hajdan az a híres Botond olmos botjával bődöngesse az udvarkapukat és megnadráolja ármányos üldözójét. De hirtelen visszareterálva, mely indignációt feltűntető büszkeséggel indult háza felé, mint ki méltóságán aluli dolognak tartja ily utcai botránnyal családokkal veszekedésbe állani. Azonban alig tett pár lépést, önértetét s becsületét hallá megsértetni.

„Tolvaj, tolvaj!” ordíták utána.

Ez mégis sok vala! Türelme fonadéka elszakadt. Visszatért s olmos botjával olyat legyiatott Dömsödi udvara kiskapujára, hogy megrendült a kemény csapás alatt az egész utca, a közeli házak ablakai zeregve hullottak össze s minden ablakból egy-egy álmos borzos fő ütötte ki magát a szokatlan jelenetre s a harag s felbőszült indulat azon kifejezéseire, melyek akármelyik bioszás szótárában méltán helyet foglalhatóának!

„Tolvaj vagy te s az a sehonnai nemzetséged!” — aсарog vissza tanácsos ur kigyultan a düh és harag indulataitól.

„Te Terge te! Az Istenre kérlek, mi lelt?! Mért zavarasz álmainkban?! Megörültél?! — így szól feléje meglepetten inkább szánakozó, mint haraghangon egy barna férfi borzas fővel s álmos szemekkel hajolva ki ablakából. Ez Dömsödi vala.

„Bolond vagy te! Örült vagy te! — förmed vissza a tanácsos. Egy barátodat nem szégyenled nyíltan kieszabolni s pellengérré állítani, összetolvajozni, kifütyöltetni?”

Dömsödi e szavakra egészen elbámult, mint szokott az, ki előtt hirtelen valami megmagyarázhatlan esemény merül fel.

Amint egyik így örvöng és a másik bámul s az utca férfi és vászonelédjei a tanácsos ur körül csoportokat omlálnának: ismét hatalmas fütyök, „részeg” „tolvaj” — kiáltások zugtak ki Dömsödi udvaráról, mire kevés hiányzott, hogy Dömsödi urnak ablakból kidugott feje el nem bucsuzott nyakától, mert tanácsos ur oly rettenetesen mért Dömsödi ur felé, hogy fejének hirtelen „bekapása” menté meg a kikapástól. De mindezek dacára Dömsödi

hirtelen erős nevetésbea tört ki, mit még hangosabb kacagás és zivaj követett a körül állók részéről. Ez tanácsos urat még inkább boszantá.

Te barátom Terge! — kiált végre ki Dömsödi — Nem veszed-e észre, hogy téged senki halandó nem csufol hanem csak papagájom és rigóim flogtatják a járó-kelőknek tudományukat. Nézd ott a ház oldalán játszanak galiczkájukban.

A tanácsos ur fölveti szemeit. Csakugyan ott látja a rigót, meg papagájok nagy seregét és hallja ezek szájából: „részeg”, „tolvaj” — miket oly két éles fütyü követett, hogy még Terge tanácsos ur is önkénytelenül fülelhez kapott, oly élese sivitottak azok. És most a tanácsos ur vágott oly képet, milyen a megszégyenülés szokott lenni. Boszankodott is, de most csak magára, s fogadom bánta, hogy izgatótsága kijózanította, mert így látnia kelle azt a sok vigyorgó tekintetet és kárörvendezve röhögők képeit, kik az utcai nagy zajra csődültek vala. Csakhamar haza tért. Midőn kapuját maga után becsapta, fenyegető hangon felkesergett.

„Várj csak Löttyögi sógor, megiszod még te ennek a levét! Csuful rászédte!”

* * *

Miként fogadta tanácsos urat felesége, s milyen volt első, második, harmadik stb. napja, nem írom le. Fizikai kátzenjammerja csak egy napig, de a morális sokáig tartott. Elég volt neki csak annyit mondani: „rigó fütyü” — s már képes volt szégyenében a föld alá bujni. Haragudni nem haragudott ugyan sógorára, de mégis talán inkább szégyenből, sokáig kerülte őt. Azonban semmi sem állandó az ég alatt, Elenyészik a harag, eloszlik a bu, jön az öröm, követi ezt az öröm s így tovább. Az atyafiak is összevesznek, perpatvarkodnak s áldomás mellett ismét kibékülnek. Ilyen az élet. A két sógor, Terge és Löttyögi ur ismét járatosak lettek egymáshoz. Tehát ha volt is, elmúlt a harag köztük, mert irt események után vagy két hónappal együtt találjuk a „halt megállj, itt a jó bor, itt igyál”-nál.

Ugy látszik a viszontlátás örömeinek meglehetősen adagban adtak kifejezést. Legalább erre következtetnek azon kiüritett üvegek, melyek mint valami szétzüllött hadcsapatok állottak az asztalon. A sógorok ily időben gyakran megcsalódtak az emlékezetükben, azért a fizetésnél a számtani szemléltetést használták, mennyiben Svájger kellnernek csak annyit szoktak fizetni borért a hány üveg maradt az asztalon mulatás után. Azonban itt gyakran tul járt eszökön a német furfang, mert mikor Nőé állapotába estek, olykor a német kellner 3—4 üres üveggel szaporította a többiek számát, mi persze jól fogott a virrasztó német legényen.

Egy ily alkalommal, midőn a vendéglős kakasa óriási bariton hangon elkukorikolta az ébresztőt, a tanácsos ur és kedves sógora kiócsudva mámoros állapotukból azon egyöntetű gondolatra jöttek, jó volna már hazafelé is indulni. És e gondolat oly szomorító vala rájuk! Mert rendszeren mindig valami keserűséges utóizzal szokott járni, melyhez a söt, borsot meg paprikát feleségeik törő-

gették ottuk alá, midőn Bachus tiszteletéről hazatérve át lépték a családi élet küszöbét.

Tudod mi sógor? ne menj most baza, van nálam jó ágy; tudom álmos vagy, jer hozzám s aludd ki magad.

Szó sincs róla, hogy e meghívást nem a szíves vendégszeretet diktálta volna. De mégis lappangott alatta egy kis furfangos alattomos gondolat is. Tanácsos ur ugyanis tapasztalta, ha vendéget szokott magához vinni éjjeli dinom-dánomai után, neje ilykor őt is vendége miatt lekötelező szeretettel fogadja. Hanem aztán, mit hord begyében a jámbor asszony-állat, ezt a kedves férj egész közönyös dolognak tartja. Ekkor elmarad a sok perpatvar, az asszony magába fojja minden nyelvtudományát. És a férj örvend e nyelvémaságnak.

Ily nyomatékos argumentumok folytán, mint jelzém, tanácsos ur gyakran is gondoskodott hajnali gárdista vendégről. Ilyenről nem feledkezett meg a mostani alkalomból sem, kedves Löttyögi sógorát magához híván.

Tehát mentek, megdegéltek hazafelé quasi re bene gesta. Az egyensúly fenntartásánál nagy segítségükre volt azon keskeny utca, mely a tanácsos ur hajlekához vezetett. — Ezt négy szem közt csak azért sugom meg mert igen érezhetően tapasztalák, hogy a föld csakugyan forog tengelye körül, mert igen-igen sebesen, csaknem szédítőleg ragad lábával lábukat.

Végre — valóban czélt értek. Egy csinos földszinti ház előtt álltak meg. Csengtek. Megnyílt az udvarajtó, melyen csakhamar bedöccentek. Finom szímat, és naiv ovatossággal tekintettek körül, mint gyermek, ki érezi — hogy rossz fát tett a tüzre.

A tanácsos ur zsebébe nyulva, az innen kivett kulccsal egyik szögleteszoba ajtaját nyitá fel.

Ez az ő hálószobája volt, melynek szomszédságában kedves oldalbordája élvezte a hajnali álom édességet.

Lábujhegyen léptek a szobába s lelkendeztek örömben, hogy a tanácsosné hazajöttükről nem bir tudomással s így felőlük még azon jóhiszemű is táplálhatja — hogy korán haza jöhettek.

Tanácsos ur nagy becsületben tartotta vendégét, — saját ágyába fektette sógorát, míg maga a puha divanyba vetette lelke ingadozó sátorát.

Belbelgetés és ringatásra semmi szükség nem vala, mert a mámor csakhamar mély álomba merítette. Nem így a szomszéd szobában. Lefekvésükben bármily ovatosságot is fejtének ki — de bizony a tanácsosné mégis felébredt és alighogy elszenderültek a hazaérkezettek — azonnal felkelt. Arczán az elégedetlenség a legöregebb mértékekben ömlött szét. Szedett, vett, tett ide-oda meg amoda minden butort, de semmi sem tetszett neki. Majd kimenne a konyhába, fellármázta a cselédséget. — Ismét visszatért hálószobájába, honnan gyorsan férjébe sietve egyenesen, mint valami hárpia férje ágyához tartott.

Jaj kedves olvasó, ha gondolnád mi most végbe fog menni.

Horrendum dietu!

Csipőre illesztve kezét rikácsoló támadó hangon az ágy felé rivallott:

Hát most kell hazajönni részeges kancsó! Mi?!

És e kis prelúdiumot egyszersmint oly tisztességes — de azért heves kézresztikálás követte a paplanyon keresztül, hogy az álmaiból a szószoros értelmében felvert deliquens egész meglepetten ütötte fel és ki a paplany alól fejét, de oly szerencsétlen perczben, hogy borzos feje a tanácsosné nem éppen iczi-piczi tenyereeskéjéhez surlódva — erről oly hatalmas lenyomat vet nyomot cipferblattján, hogy Morpheus szelleme azonnal elosont tőle s az égek minden csillaga kápráztató fényökkel szeméibe hullottak. Tanácsosné talán ezek fényénél vevé észre, hogy férje bünéért Löttyögi sógora kapa ki, azt vélvén, hogy férje saját ágyában fekszik, nem is gondolva körülbelül — hogy még vendéget is hozott magával.

Szó sincs, hogy meg ne lett volna lepetve e tévedés által tanácsosné is. De hiába! Factum infectum ferri nequit. Azért egy kis-szégyenkezve osont ki a szobából, míg Löttyögi ur nagytürelmű paczientiával viselte orrának jobboldali részén kedves sógornéja kezének hü kiadásu autogramját.

És most kedves olvasó, ha látnád, ha tudnád, mit érez gondol és cselekszik tanácsosné a konyhában, egyelőre nem tudnád mi tevő légy: sirje? nevesse-e? — A szolgálók most hozzák be a reggel fejt tétet. Ezt igen keke-knek találja — gyanúsítja, hogy vízzel felesesztették. A szegény czizzus egész esdő pillantásokat vet feléje — majd pedig kis csészéjére, honnan truszkolni szokott — de nincs irgalom számára, mert a tanácsosné oly kegyteljesen érinti meg papucsosárrával, hogy ijedtében fogadom estig ki sem mer bajni a szakácsné ágya alól, hanem csak amugy kandikál kifelé. A kocsist elcsapással fenyegette, hogy sáros csizmával merészkedett a konyhába lépni s ezért a két decziből hiányzott a szokásos reggeli pántka. A szakácsnét azért szidta, mert tegnap sós volt a leves. Végül azért haragudott, mert miután mindent és mindenkit rendre haragudott, összevisszaszidott — nem talált már haragtárgyat.

No különben — monologizált — csak azt kapta ki a sógor, mit otthon is kiérdemelt volna.

E hangos gondolkozásra a kis béres meg nem állá, hogy bevettében ki ne pukkanjon. Bezzeg lett erre cse-tepaté. — A felboszankodott tanácsosné a kefeséprővel seprüzé ki a konyhából, mi közben nyelével leütötte a feje felett függött lümpát, melynek üvegdarabjai ziregve zörögve pendültek szét a padozaton. Ez még nagyobb izgáamba hozta tanácsosnét s mintha eszt vesztítete volna befut dühödten, egész lihegve rohant férje hálószobájába, hol a diván felé iramulva teljes erőfeszítéssel kezdte a paplan alatt fekvőt álmából felverni, úgy hogy illető jónak látta felugorni és védelmi állapotba helyezkedni, kikapván a seprüt tanácsosné kezéből.

S gondold kedves olvasó — most a tanácsos ur kapott ki? Dehogya!

Tanácsos ur tudta, mert tapasztalta, feleségének e reá nézve igen gyakori hatás reggeli üdvözleteit: most azonban megkivánt ezeiktől szabadulni. Ezért fektette először sógorát saját ágyába, — és másodszor a katasztrófa után szinlett jóindulatból cseréle sógorával fekhelyet —

gondolván, hogy felesége a tévedésen okulva, őt egyenesen a diványon fogja megtámadni.

Igy is történt; hát hogy a fufangos ágycsere után a factum sógorán esett meg. — — —

* * *

S vajjon mi történt ezek után?

A sógor hasonló eshetőségek ötletéből bucsut vett tanácsos úrtól azon határozott kijelentéssel:

„Köszönöm a vendég és sógorsági szeretetet, de máskor nem kérek belőle.“

Erre a tanácsos felé:

Emlékszel a rigó-fütyökre s a papagáj kiabálásaira? Ez csak tromf a tromfra és csak visszaadása a kölcsön kenyérnek.

A sógor Löttyögi -- hazament. Otthon aludta ki magát. Felesége előtt hallgatott szeszencsétlen fátumáról, de bezzeg a tanácsosné nem, mert másnapig lecsillapulva haragja — nővérét meglátogatta s nevetve beszélt el, miként adta vissza férje általa a kölcsön a Dömsödi mérnök háza előtt történt hajnali jelenetért.

Löttyögi egy darab ideig begyében ezinemintyét hordozott. Azonban az idő eloszlatta e haragot is. — És most évek múlva is vígan nevetnek a kettős komédia fellett jégre vívén egyik a másikat.

Kisebb közlemények.

— **Vidéki levél.** Brassó, 1884. jun. 9. Főtisztelendő szerkesztő ur! Engedje meg, hogy ama magas latogatásról, melyben püspök urunk ő nmlga brassói hivateltetését, röviden referáljak.

Folyó hó 8-án estvéli 8 óra tájban történt ő exciájának városunkba való bevonulása a belváros kapujától egészen a templomig két sorban felállított főgymnáziumi ifjuság és a főlemlő iskola növendékeinek hangos éljenzése között. A templomba ment főpásztor üdvözlésére első sorban is a templomi énekkar, élén Jaschik Gyula karnagyval, zongort meghatósn szép éneket. A templomozás után a tisztelgések vették kezdetüket. Először az egyház-tanács tagjai, majd a brassómezei főispán ő nmlga — végre a brassói r. kath. főgymnázium tanári és tanító testülete — élén a főgymnázium érdemes igazgatójával — fejezte ki ő excellentiája iránti határtalan, mely hódoló tiszteletét, megérkezése fölötti legbensőbb örömet. Ugyan ily érzelmekek kinyomata volt — a tisztelgések befejezése után, a főgymnáziumi ifjuság által rendezett imponans fáklyászene is. A fáklyászene a katonai zenekar által szivhez szólva elfáztot „Isten áld meg a magyart“ nemzeti himnusz nyitotta meg. — Ezt követte a brassói magyar daleylyet által a lelkesedés melegével énekelt: Hazadaak rendületlenül légy hiva oh magyar! Most Balogh Tamás főgymn. tanár lép föl, hogy szépen átgondolt és mélyen á érzett beszédében szóval is kifejezésre juttassa az ifjuság-nak a főpásztor iránti legbensőbb ragaszkodását, mely hódoló tiszteletét. A válasz, mely e beszédre a főpásztor ajkairól elhangzott, nem hagyhatott érintetlenül egyetlen szívet sem. Haladjon az értelem nemesedése az erkölcsi élet nemesedésével karöltve — hangzik a válasz — s az ifjuság szép jövőnek nézhet eléje. Kifejezésre juttatta még ő excellentiája ama kellemes hatást is, melyet „a brassói magyar daleylyet“ szép éneke szivére gyakorolt.

A fáklyászene a „Daleylyet“ által elénekelt: „Győzelmről győzelemre“ harosi dal fejezte be.

Másnap 9 órakor nagy mise tartatott, melyet püspök urunk ő nmlga mondott fényes segédlet mellett. Miután a brassói apát plébános ur ő nmlga a hitközség német ajku polgárait német, püspök urunk ő nmlga pedig a magyar ajkuskat magyar székben elékésztette a bérmálás sztségének felvételére. — kezdetét vette a bérmálás szentségének kiosztása. Közül 500 ember részesített abban.

Éltesse a mindenható, jószágos Isten a nyájas leereszkedő főpapot, hogy még számtalan évökig munkálhasson hiveinek lelki üdvén.

S-r.

Irodalom.

— **Könyvismertetés.** Számtan a törtszámokról írta Novák Antal tanár. Szerző tulajdona. Ara 40 kr. Nyom. Todorán B. „Auróra“ könyvnyomdájában Szamosújvárt, 1884.

Napjainkban általános a panasz ama kontárkodás fölött, melyet az arra hivatlanok a tankönyvirás terén üznek. Nem is ok nélkül, mert nincsen talán nap, hogy napvilágot ne látna egy-egy oty népiskolai használatra irt tankönyv, melynek igazán jobb lett volna örökös sötétségben maradnia. Valóban a tankönyvirók iránti bizalmunk annyira megingott, hogy ma holnap nem lesz kedvünk a vad hajtások tömegének közepette a tankönyvirodalom nemesebb hajtásait sem fölkeresni. Vagy nem a tankönyvirók iránti bizalmunk megingásában rejlik-e az oka annak is, hogy a főna nevezett mű, melyet joggal nevezhetünk a tankönyvirodalom nemesebb hajtásának s mely még f. évi Január havában elhagyta a sajtót, még senki által sem lett ismertette? Én igazán vártam, hogy az enyémnél jobb toll vesse latba szavát az említett mű érdekében, mint hogy azonban ez időig csak is a várakozással maradtam, megkíséreltem tehát én azt röviden jellemezni.

A 84 lapra terjedő számtani mű a bevezető részen kívül két szakaszra s egy példatári részre oszlik. A bevezető rész tartalma törzs és összetett számok, a számoknak tényezőkre való bontása, a számok oszthatóságának felismerése, adott számok legnagyobb közös tényezője, adott számok legkissebb közös többese, méter mértékek ismerttetése, összevonás. Az első szakasz tartalma: törtek értelmezése, törtek osztályozása, a törtszám mint osztás, a törtszámok összehasonlítása, az egész és vegyes törtszámok tiszta törtté alakítása, tiszta törtből egész számokat keresni, vagy vegyes törtet alakítani, a törtszám bővítése és egyszerűsítése, egyszerű törtszámok összeadása, különnevű törtszámok összeadása, egynevű törtszámok kivonása, különnevű törtszámok kivonása, törtszámok szorzása, tört számok osztása. A második szakasz tartalma: tizedes törtek értelmezése, tizedes törtszámok írása és olvasása, tizedes törtszámok felosztása, különnevű tizedes törtszámok egynevűekké alakítása, közönséges törtszámok tizedes törtté alakítása, különnevű számok összevonása tizedes törtszám alakba; tizedes törtszámoknak közönséges törtekké alakítása, tizedes törtszámok összeadása, tizedes törtszámok kivonása, tizedes törtek szorzása, tizedes törtek osztása. A példatári rész tartalma, számos a gyakorlati életbe vágó példa.

Megismerkedvén a tananyaggal, könnyen beláthatjuk azt, hogy szerző számtani munkájába mindazt fölvette, amit egy népiskolai növendéknek a törtekről tudnia szükséges. Beláthatjuk azt is, hogy a tananyag elrendezésében a legszigorubb következtességgel érvényesít az egyszerűről az összetettre — a könnyebbről a nehezebbre felé fontos didactikai elvet.

De tekintsük a helyesen elrendezett tananyagnak gyakorlati kivitelü médját.

Minden egyes tananyagrészetnek gyak. kiviteli módját szerző következő pontok szerint oldja meg: a) szemléltetés, melyet itt ott az előkészítés előz meg, b) a szóban forgó számművelet megfejtésének szóbeli módja, c) a szóbeli mód alapján a szabály levonása, d) írásbeli mód, mely az illető számművelet begyakorlására és alkalmazására céloz.

Vessünk már most számot a szerző által követett s főnebb esettel módszerrel könnyen beláthatjuk azt, hogy a mű e tekintetben is teljesen megfelel a modern didactika követelményeinek.

Miután azonban a mű népiskolai tankönyvül van írva, nem szabad annak nyelvezetet figyelmen kívül hagyni. Nyelvezete egyszerű, teljesen a gyermekek nyelvén írva. Én igaz nem vagyok barátja annak, hogy a gyermekek kezébe tankönyveket adjunk, de ha már az egyiket, igen sokszor hasznavehetlent, bevisszük iskoláinkba, akkor miért ne válhatnók azt föl a jobbal, a célzavezőtöbbit? Egyébiránt a mű nemcsak mint tan, hanem még mint vezérkönyv is igen jó szolgálatot tehet a számtanításban.

A mű külalakja csinos, Sajtóhibák itt ott fordulnak ugyan elő, de ha tekintjük némely tan- és olvasókönyveink megszámlálhatatlan sajtóhibáit (Bárány olvasókönyv !!) úgy e művet e tekintetben is előnyben kell részesítenünk a többiek fölött.

Ha e számtani művecske a második kiadáshoz is eljut, a mit szivemből ohajtok, akkor szerző bővítse ki azt arányosság, harmasszabály, olaszszámítás, egyszerű s összetett kamatszámítás, társaság és vegyüneti szabály földmunkaival. Különben jelen alakjában is a legmelegebben ajánlom t. tanítóársaim b. figyelmébe. Spaller József
főlelel tanító.

A napi események köréből.

— Az urnapi körmenet kedvező idő mellett az idén is nagy tenyrel és ünnepélyességgel ment végbe a püspöki szekvarosban. Püspök ur ő nmltga főpasztori köruton lévén, Barts Ferencz püspöki helyettes és nagyprépost ur ő nsga pontilicált diszes segédlettel. Kész vettek a szép ünnepélyben a helyi katonai tisztí kar, m. kir. törvényszék, városi tanács és más hivatalok személyzetei testületileg s a hívőknek beláthatlan sokasága. — Ott láttuk Lukács Béla ő nsgat, Gyulafehérvár városának újból megválasztott képviselőjét is, Kis Bálint magyareni nagybirtokos ur ő ngával egyetemben. Nagyban emelték az ünnepély tényét a katonai zenekar fölleskítő darabjai és a katonai diszlövések, a zöldgalyakból improvizált és virágokkal dusan fölékített sátoroltároknak pedig mndegyike versenyzett a másikkal csinban és pompában, melyeknek koronáját méltán képezte a tüzérek által különféle fegyverekből és zászlókból művésziileg összeállított oltár.

— A gyulafehérvári rom. k. nagygymnasiumban 1883—4-ik tanév végén tartandó nyilvános vizsgálatok sorrendje. Junius hóban: 18-án 8—12 ig Hittan I. II. VI. osztály. 3—4-ig Románnyelv II. III. osztály. 19-én

8—12-ig Hittan III. IV. V. osztály. 3—5-ig Torna I—VI. osztály. 20-án 8—12-ig 1-ső csoport: Magyar, Latin, Német III. oszt. 2-ik csoport: Magyar, Latin I. oszt. 21-én 8—12-ig 1-ső csoport: Magyar, Latin, Görög, Német VI. oszt. 2-ik csoport: Latin, Magyar II. oszt. 23-án 8—12-ig 1-ső csoport: Magyar, Latin, Történet, Német IV. oszt. 2-ik csoport: Természetráaj, Mennyiség, Történet V. oszt. 3—5-ig Ének I—VI. osztály. 24-én 8—12-ig 1-ső csoport: Számtan, Mértan, Földrajz III. oszt. 2-ik csoport: Földrajz, Mértan, Számtan I. oszt. 25-én 8—12-ig 1-ső csoport: Mennyiség, Természetráaj, Történet VI. oszt. 2-ik csoport: Földrajz, Mértan, Számtan II. oszt. 26-án 8—12-ig 1-ső csoport: Magyar, Latin, Görög, Német V. oszt. 2-ik csoport: Számtan, Mértan, Földrajz, Természetráaj VI. 3—8-ig Magántanulók szóbeli vizsgája. 27-én 3—12-ig. Osztályozás és zárterkezet. 28-án bizonyítványok kiállítás. 29-én. Délelőt hálaladó istentisztelet és zárünnepély. Gyulafehérvárt, 1884. május 14. Az igazgatóság.

— A m. v. á r b e l y i rom. kath. nagygymnasium vizsgálatának rendje az 1883—4. tanév végén. Junius 16. d. e. hittan 8— fél 10. VI. oszt. fél 10—11. IV. osztály 11—1. III. o. jun. 17. d. e. hittan 8—10. I. o. 10— fél 12. V. oszt. fél 12—1. II. oszt. Junius 18. d. e. 8—1. VI. oszt. magyar, latin, német, görögnyelv és irodalom. III. o. magy. latin és német nyelv. Junius 19. d. e. 8—12. I. oszt. magyar, latin. IV. o. magyar, latin és német nyelv. Jun. 20. d. e. 8—12. V. o. magyar latin görög németnyelv és irodalom. II. oszt. magyar és latin nyelv. Jun. 21. d. e. 8— fél 10. IV. o. történet. VI. oszt. történet. 10—12. I. o. föld- és természetráaj. Jun. 21. d. e. fél 10— fél 12. V. oszt. történet. Jun. 21. d. e. fél 12—1. III. oszt. Magyarország története, magy. és osztrák birodalom földrajza. Jun. 23. d. e. 8—10. IV. oszt. föld- és természetráaj. III. oszt. politikai és természettani földrajz. 10—12. V. oszt. természettan. II. o. föld és természetráaj. Jun. 24. d. e. 8—10. VI. oszt. természetráaj—10—12. IV. o. mennyiség geometr. 8—11. I. o. mennyiség és geometria. 11—1. V. o. természetráaj. Junius 25. d. e. 8—10. II. o. mennyiség és geometria. VI. oszt. mennyiségtan. 10—12. III. o. nyiség és geometria. — Rendkívüli tárgyakból. — Jun. 16. d. u. 4—7. I—VI. o. azénektanból — 17. fél 5—7. torna. Jun. 29. d. e. fél 10 órákor „Te Deum“. 11 órákor a tanév ünnepélyes bezárása. Mvásárhely, május 17. Karácson Márton gymna. igazgató.

— A csiksomlyói r. k. főgymnasiumnál az 1883—4. tanév végélel megtartandó nyilvános vizsgálatok rendje. A vizsgálatok mindnap a rendes isteni tisztelet után reggeli 8 órákor kezdődnek a tanácskozási és rajzteremben s három tanecsoportban és szakaszban a következő napokon fognak megtartatni. Junius 16. V—VII. osztály a hittan történelmi és bölesészeti csoportból. 17-én I. II. osztály a természet és mennyiségtan III. IV. oszt. a nyelvtani csoportból. 18-án V—VII. oszt. a nyelvtani csoportból. 19-én III. IV. oszt. a hittan történelmi I. II. oszt. a nyelvtani csoportból. 20. 21-én a VIII. oszt. szóbeli érettségi vizsgálat (Ez zártkörű. Utasítás 22 §.) 21-én d. u. magánvizsgálatok. 23-án V—VII. oszt. a természet mennyiségtan csoportból. 24-én I. II. oszt. a hittan földrajzi III. IV. oszt. a természetmennyiségtan csoportból. 25-én I—VII. oszt. ének zene és tornából. 29-én Zárünnepély. Kelt Csik-Somlyón, a tanártestület 1884. Május 28-án tartott rendkívüli értekezletéből. Az igazgatóság.

Kiadja: Az erdélyi r. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő Dr. TÓDOR JÓZSEF.
Szerkesztőtársak: Dr CSERNI BÉLA FABIAN. SANDOR. GIDÓFALVY GERGELY. STRAUBERT ÓDÓN